

ΟΙ ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

Δ. Ι. Κόκκος

Το γιαλένιο μάτι

Οι Δύο Κόσμοι, Αθήνα

1. τχ. 8 (10 Δεκεμβρίου 1895), σ. 87-88
2. τχ. 9 (17 Δεκεμβρίου 1895), σ. 99-101
3. τχ. 10 (24 Δεκεμβρίου 1895), σ. 111-112

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΚΩΜΩΔΙΑ

1. Δ. Ι. ΚΟΚΚΟΥ

ΤΟ ΓΙΑΔΕΝΙΟ ΜΑΤΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ	ΜΑΤΘΙΔΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΣΤΑΜΑΤΑ

Σκηνή Α'.—'Εν Ἀθήναις.

ΑΝΤΩΝΗΣ. Πάλι τὴν ἔπαθα! . . .
 πάλι ἀπατημένος!! πάλι γελασμένος! . . .
 Μὰ βρὲ Ἀντώνη! δὲν ντρέπεσαι κάθε πρω-
 ταπριλιά νὰ τὴν παθαίνης τώρα τρία χρό-
 νια κατὰ συνεχῶς ἀπὸ μιὰ γυναῖκα; ἀπὸ
 μιὰ Σταμάτα;.. Πρόπερσι μὲ στέλνει στὸν
 Περαιὰ νὰ παραλάβω κάτι φρούτα ποῦ
 μούστελναν τάχατες ἀπὸ τὴν πατρίδα...
 Εἶχε περάσει, λέει, ὁ πεζοδρόμος καὶ τῆς
 εἶπε νὰ μὲ πῆ νὰ κατεβῶ στὸν Περαιὰ
 γιὰ νὰ τὰ πάρω, ἀπὸ τὸ καίκι τοῦ καπε-
 τὰν Γιακουμῆ! . . . Κεθεβαίνω καὶ ἐγὼ
 πρῶτ' πρῶτ' στὸν Περαιὰ, φθάνω στὸ μῆλο,
 βλέπω τὸ καίκι τοῦ καπετὰν Γιακουμῆ.
 Δι' ἀπὸ τὸ καίκι φωνάζω, καλῶς ὠρίσατε!..
 καλῶς σὰς ἠύραμε! . . . Τί καλὰ φέρνετε ἀπ'
 τὴν Ἄντρο; . . . πολλὰ πράγματα καὶ..
 Φρούτα!.. τὸ ξέρω!.. γιὰ ὅαυτα κ' ἐγὼ
 κατέβηκα! . . . Γιὰντα φρούτα λὲς αὐτοῦ
 πατριώτη. Νὰ τὰ φρούτα ποῦφερον ὁ πε-
 ζοδρόμος!.. ὁ πεζοδρόμος; δὲν σὲ κατα-
 λαβένομε!.. μπρὲ μπᾶς καὶ μὲ τᾶφα-
 γαν; Δὲν πρόφθασα νὰ πῶ ἀπὸ μέσα μου,
 καὶ πρωταπριλιά εἶναι γυιέ μου, πρωτα-
 πριλιά τσαὶ κάποιος σ' ἐγέλασε, μὲ φω-
 νάζουν ἀπὸ τὸ καίκι!.. Πέρυσι μὲ δί-
 νει ἕνα γράμμα νὰ τὸ πᾶω κίτω στὸ Με-
 ταξουργεῖο, σ' ἕνα σπῆτι πούναι ἡ ἀδελ-
 φή τῆς ἡ Γαρουφαλιά. Πᾶω μπρὲ μάτια
 μου, τὸ γράμμα, ἀνεβαίνω στὸ σπῆτι λα-
 χανιασμένος ζητᾶω τὴ Γαρουφαλιά καὶ
 βγάνει ἕνας μπροστὰ μου ἕνας πυροσβέ-
 σταρος εἶσαμε κιὰ πανω! Τί θέλεις ἐδῶ
 βοὲ μου λέει. — Τὴ Γαρουφαλιά — Ποιὰ
 Γαρουφαλιά; Τὴν ξιδελφή μου; Καὶ τί τὴ
 θέλεις βορὲ τὴ Γαρουφαλιά; τί τὴν ἔχεις
 ἐσύ; κ' ἔρχεται κατ' ἄπάνω μου ἀγρεμέ-
 νος! Τίποτα, ἀδελφέ, τίποτα! Τῆς ἔφερα
 ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ σπῆτι ποῦ εἶναι καὶ ἡ
 ἄλλη ἡ ξιδελφή σου, ἡ δική μας ἡ Στα-
 μάτα!.—'Εγὼ δὲν ἔχω καμμιά ξιδέρφη
 Σταμάτα!—Μὰ γιὰ νᾶσαι ξιδέλος τῆς

Γαρουφαλιάς κύρ πυροσβέστη, θάσαι και τῆς Σταμάτας... Αὐταίς εἶναι ἀδελφαίς... Ἡ Γαρουφαλιά ἔφυγε, μού λέει, ἔχει τώρα ἕνα μῆνα πού πάει κάτω στήν Ἄντρο!... Μά κύρ πυροσβέστη!... Βρέ μπᾶς και σέ κοροϊδεῖς κανέναν;... Πρωταπριλιά ρέ κουτομύγια! πρωταπριλιά εἶναι σήμερα!... — Ἐπειδὴ παλι μού τὴν ξανάβιαζε... και χοντρή! ντρέπομαι και νὰ τὸ πῶ! Ἐρχομαι καυμενε μού λέει, χθές τὸ βράδι ἀπὸ τὴν Καπνικαρέα μὰ εἶμαι καταφουρικισμένη! δὲν μπόρεσα ν' ἀκούσω τὸν ἔσπερινό!... Καὶ δὲν καθόσου νὰ τὸν ἀκούσης; Πῶς ν' ἀκούσω ἔσπερινό, μού λέει, πού τὴν Καπνικαρέα τὴν σηκώνουν αὐριο! Τὴν σηκώνουν; Τὴν σηκώνουν μαθίς. Αἱ καλά δὲν πέρασες ἀπὸ κεῖ νὰ δῆς πού τὴν ἔσκαψαν δύο μέτρα κάτω ἀπὸ τὰ θεμέλια; αὐριο πρῶτ πρῶτ τὴν πέρνου Ἄντωνή μου, στὰ χέρια και τὴν πᾶνε πίσω στὸ Βαθρακονῆσι οἱ ἱερόκυλοι!... Τὸ πίστεψα!... πού νὰ φαντασθῶ ὅτι ἡ Σταμάτα θὰ σορίζεται τέτοιο ψέμμα... Ἐπεικινῶ τὸ λοιπὸν σήμερα και πᾶω μωρὸ μάτια μου στὸ Βαθρακονῆσι!... Κάτι ἐδῶ κύρ Ἄντωνή πρῶτ πρῶτ μού λέει ὁ μπάρμπας τῆς Σταμάτας ὁ κύρ Θωμάς, πούνε καφετζῆς στὸν Ἀπόλλωνα. — Περιμένω τὴν Καπνικαρέα!... — Ποιὰ Καπνικαρέα;... — Τὴν Καπνικαρέα, ἀδελφέ, τὴν ἐκκλησία!... ὅπου κι' ἂν εἶναι τὴνε φέρνουνε!... Μονομιᾶς βλέπω τὸν καφρετζῆ νὰ πάρη μιὰ καρέκλα και νὰ καθῆσθαι κοντά μου! Κύρ Ἄντωνή, μού λέει μὲ γλυκὸ τρόπο κυττάζοντάς με μέσ' τὰ μάτια, τέτοιος εἶναι αὐτὸς ὁ παληόκοσμος!... Λίγαις δυστυχίαις ἐπέρασα και ἐγὼ; μὰ δὲν πᾶω νὰ κάνω μιὰ τέτοια τρέλλα!... Αἱ, ἡ ζωῆ, κύρ Ἄντωνή εἶναι τὸ ποῖο ἀκριβὸ πρᾶγμα πού γίνεται!... δὲν τὴν θυσιάζει κανεὶς ἔτσι εὐκόλα!... ὕστερις ἔχομεν και ὑποχρεώσεις! Βρέ, κύρ Θωμά μου, τού λέω τί καθεσαι και μὲ ψάλλεις αὐτοῦ; μήπως σουστρίψε; ἐγὼ ἦλθα ἐδῶ νὰ διῶ πού θὰ φέρουν τὴν Καπνικαρέα και σὺ μού τσαμπουνίζεις γιὰ σκοτωμούς και γι' αὐτοχειρίας; ἄμ' ἔνοια σου κ' ἐγὼ τάχω πιὸ σωστὰ ἀπὸ σένα! Ποιὰ Καπνικαρέα ἀδελφέ;... — Καλὰ ὄλος ὁ κόσμος ἐβούξε! ἀφοῦ και ἡ Σταμάτα τὸ ξέρε! αὐτὴ μ' ἔστειλε! — ἡ Σταμάτα, μὰ ἔτσι πὲς μου τὸ λοιπόν!... Πρωταπριλιά, κύρ Ἄντωνή μου, πρωταπριλιά!... — Ἐτσι μού τὴν ἔβιασε και πέρις και πρόπερις, δὲν θυμάσαι;... Τὴν ἀφιλότιμη!... και νὰ μὴ μπορῶ νὰ τῆς τὴν καταφέρω κ' ἐγὼ ποτές μιὰ φορά. Μὰ πού θὰ μού πᾶν; (κάθεται παρὰ τράπεζαν) Γιὰ νὰ συλλογισθοῦμε κι' ἐμεῖς καμμιὰ ψευτιά!... Ἐδῶ σέ θέλω Ἄντωνή, (λαμβάνων μίαν ἡμερίδα, γιὰ νὰ δοῦμαι τί ψευτιές γράφουν σήμερα ἢ φημερίδες (ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως και συλλαβιστὰ) ἀπεκυρόθησαν αἱ ἐκλογαί!... αὐτὸ δὲν μού διαφέρει (ἀναγινώσκει) «οἱ ὀραπετεῖσαντες ἐκ τῶν φυλακῶν Μενδρεσέ»... οὐτ' αὐτό!... (ἀναγινώσκει) «ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς ὁμοιοῖας» οὐτ' αὐτό!... (ἀναγινώσκει) «παράδοξος δίκη ἐδικάσθη χθές ἐν τῷ ἐρηνοδικεῖῳ τῆς βορείου πλευρᾶς, (γιὰ νὰ δοῦμε) ἢ μήτηρ

Μαριὰνα Καραβῶλια εἶχε δωρήσει εἰς τὸν υἱὸν τῆς, μονόφθαλμον ἐκ γενετῆς, ὄφθαλμόν ὕαλινον—γιὰ νὰ δοῦμε—ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἐζήτηε νὰ συνάψῃ γάμον παρὰ τὴν θέλησιν τῆς μητρός του, τὸν ἐνήγαγεν αὐτὴ εἰς τὸ δικαστήριον ζητοῦσα τὸν δωρηθέντα ὄφθαλμόν. Τὸ δικαστήριον ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς μητρός, και ὁ ὄφθαλμὸς ἐξορυχθεὶς ἐπ' ἀκροατηρίῳ, ἀπέδοθη εἰς τὴν μητέρα και ὁ μελετώμενος γάμος ὡς ἐκ τούτου ἐματαιώθη!... Μωρὸ τούτο εἶναι ψέμα μὲ οὐρά! ἄκουσε ἢ μάννα νὰ πάρη πίσω τὸ μάτι τοῦ παιδιοῦ τῆς!... και ὁ γάμος ἐματαιώθη!... Τί κουραφέζαλα εἶν' αὐτά!... (ὡσεὶ καταληρθεὶς ὑπὸ ἰδέας) Αἱ!... νὰ μιὰ πρωταπριλιά πού θὰ σκαρώσω στὴ κυρὰ Σταμάτα... θὰ μπατάρω και τῆς τρεῖς!...

Σκηνὴ Β'.

ΣΤΑΜ. (κυττώσα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὴν παλαμὴν τῆς ἐτέρας) τὴν ἐπαθεὶς Ἄντωνη μου! τὴν ἐπαθεὶς Ἄντωνη... Αἱ, τὴν κουβάλησαν τὴν Καπνικαρέα;...

ΑΝΤ. Αἱ! καλά τὴν ἐπαθα! τί θὰ κάνουμε τώρα...

ΣΤΑΜ. Μὰ δὲν ντρέπεται καυμένη δὲν ντρέπεται νὰ τὴν παθαίνης τρία τώρα χρόνια κατὰ σειρὰν κουτομύγια, χῆνα!...

ΑΝΤ. Πές με και χῆνα και πάππια, και ὅτι ἄλλο θέλεις!... ὁ κερδισμένος ἔχει ἕνα λόγο παραπάνω...

ΣΤΑΜ. Μὰ και σὺ βρέ Ἄντωνή δὲν ἐσυλλογίσθης ποτὲ νὰ μὲ γελᾷσης;

ΑΝΤ. Πῶς διάλο νὰ σέ γελᾷσης κανεὶς ἐσένα, πού εἶσαι γυναῖκα πού ἔχεις ὄλους τοὺς διαλόους μέσα σου; Κάθε γυναῖκα εἶναι ψευτιά, συκοφαντία, πλάνη, λίμα, πριόνι και... ναυταπάτη.

ΣΤΑΜ. Πές τώρα και σὺ ὅτι σοῦ βασταίει ἡ ψυχὴ σου τὴν ἐπαθεὶς και φέτος σάν και τοὺς δύο περασμένους χρόνους (γελῶσα) χα χα χᾶ... και τοῦ χρόνου!

ΑΝΤ. Καλὰ ἄφησε τώρα τῆς κουβένταις και πιάσε νὰ συγυρῶσμε!... Μὴν ξεχνᾷς πῶς ἐρχεται σήμερα ὁ νέος γαμπρὸς ἀπὸ τὴ Σύρα!...

ΣΤΑΜ. Αὐτὸ τὸ ἔξερουμε και ἀπὸ τὸ πρῶτ ὄλο συγυρᾷς πιάσε και σὺ νὰ μὲ βοηθήσης... τί χαρὰ πού τὴν ἔχει ἡ κοκονίτσα μας, ἡ κυρία Ματίδην! ὄλα τὰ τριαντάφυλλα τοῦ Ἀπριλῆ και τοῦ Μάϊ θαρρεῖς πῶς ἀνθίζουν στὰ γελαστά της χεῖλάκια!...

ΑΝΤ. (δισταζών). Δὲν σοῦ λέω, μὰ...

ΣΤΑΜ. Τί μὰ, βρέ Ἄντωνή μου! ξέρεις τί θὰ πῆ νὰ εἶσαι κορίτσι δεκαοχτῶ χρονῶν και νὰ σέ παντρεύουνε; Μὴ βλέπεις ἐσένα και ἴμενα πού μαρμαζάσαμε στὴ δουλειὰ και δὲν βρῖκαμε ποτές καιρὸ νὰ θυμοῦμεθα και ἴγακι τὸν ἔρωτα...

ΑΝΤ. (ὡς ἄνω). Δὲν σοῦ λέω! μὰ ὁ γαμπρὸς πού κάνουμε...

ΣΤΑΜ. Τὸ ξέρω τί θὰ μού πῆς θᾶναι κ' ἐκεῖνος κανένα ὄμορφο παλληκάρι... ἔτσι γιὰ νὰ τὸν πιῆς στὸ ποτήρι... ποιὸς τὴν τύχη τῆς κοκονίτσας μας!...

ΑΝΤ. (ὡς ἄνω). Ὁμορφος εἶναι!... δὲν σοῦ λέω.

ΣΤΑΜ. Δὲν σοῦ λέω, δὲν σοῦ λέω!... ἴμελα τὸ λοιπὸν πιὸ παστρικά κορόιδο

πρωταπριλιάτικο τί θέλεις νὰ πῆς;

ΑΝΤ. Ξέρεις, Σταμάτα, ἐγὼ γνωρίζω τὴ φημίλια τοῦ καινούργιου γαμπροῦ τοῦ κύρ Βασιλάκη... ἕκμα ἐδῶ και χρόνια τώρα στὸ σπῆτι του... ὁ πατέρας του εἶναι σπάνιος ἄνθρωπος, ἡ μάννα του ἀγία γυναῖκα, ὁ κύρ Βασιλάκης λεβέντης, τὰ ἄλλα δύο ἀγόρια ἕνα κομμάτι μάλαμα τὸ κάθε ἕνα μὰ... δὲν σοῦ λέω!...

ΣΤΑΜ. (ἀνυπομονοῦσα). Πάλι δὲν σοῦ λέω!... μπᾶ νὰ σοῦ πῆ ὁ παππᾶς...

ΑΝΤ. (μετ' ἀποφάσεως). Λοιπὸν σοῦ λέω... Εἶναι φαμελιά σακάτικη.

ΣΤΑΜ. (ἐκπληκτος). Σακάτικη; τί θὰ πῆ αὐτό;...

ΑΝΤ. Σακάτικη, μάλιστα! ὁ πατέρας ἔχει ρευματισμούς, ἡ μάννα βασανίζεται μὲ τὰ νεφρὰ της και τὰ παιδιὰ!...

ΣΤΑΜ. Τὰ παιδιὰ αἱ, ντε!...

ΑΝΤ. Νὰ τὸ ἕνα ἔχει χαραξίς, τὸ ἄλλο εἶναι ραχητικό, και ὁ γαμπρὸς πού θὰ κάνουμε...

ΣΤΑΜ. (ἀνυπομονῶς). Καὶ ὁ γαμπρὸς πού θὰ κάνουμε τί ἔχει;

ΑΝΤ. Σταμάτα, μού ὀρκίζεσαι, πῶς ὅτι θὰ σοῦ πᾶ θὰ τὸ θάψης στὴν καρδιά σου και δὲν θὰ πῆς σέ κανένα;

ΣΤΑΜ. Στὸ ὀρκίζομαι!... πιανοῦ νὰ τὸ πᾶ; και τὸ κάτω, κάτω τί μὲ μέλλει ἴμενα;

ΑΝΤ. Λοιπὸν ὁ γαμπρὸς μας ὁ κύρ Βασιλάκης φορεῖ γιολένιο μάτι!...

ΣΤΑΜ. (ἐν ἐκπλήξει). Πῶς γιολένιο μάτι!...

ΑΝΤ. Νὰ, ἐγεννήθη μονόμματος και τὸ ἄλλο μάτι του εἶναι ψεύτικο... γιολένιο... ἐκατάλαβε τώρα;

ΣΤΑΜ. Τί λὲς βρέ χαμένε;...

ΑΝΤ. (ἀπαθῶς). Μὰ τὴν Παναγία!...

ΣΤΑΜ. Βρέ ποιὸν θὰ κοροϊδεύσης; (οἶνεὶ ἐνθυμηθεῖσα). Ἄ, πρωταπριλιά κ' ἐγὼ εἶχα ξεχάσει... θέλεις νὰ μού σκαρώσης τὸ μασκαράληκι πού σοῦ φτιασα... μὰ ἔνοιά σου και δὲν μοιάζουμε κουτορνήθη.

ΑΝΤ. Βρέ Σταμάτα σοῦ λέω στὴν τιμ...

ΣΤΑΜ. (ὡς ἄνω). Αἴντε, αἴντε νὰ τὰ πούλησης ἄλλουνοῦ; σέ μένα δὲν περνοῦνε.

[Ἐπεται συνέχεια.]

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΚΩΜΩΔΙΑ

2. Δ. Ι. ΚΟΚΚΟΥ
ΤΟ ΓΙΑΛΕΝΙΟ ΜΑΤΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ	ΜΑΤΘΙΛΔΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΣΤΑΜΑΤΑ

(συνέχεια ἴδε προηγ. ἀριθμόν).

Σκηνή Γ'.

ΒΑΣ. (ἔπὸ τῆς θύρας βλέπων ἔξω).
 "Ἐλα, ἔλα καὶ δὲν μὲ γελάς ἐμένα !... ἐγὼ
 ἔχω ἓνα 'μάτι....

ΣΤΑΜ. (ἀναπηδῶσα). "ὦ ! συμφορὰ
 μου ! Ὁ Ἀντώνης λοιπὸν μούλεγε τὴν
 ἀλήθεια !...

ΑΝΤ. (τρέχων τῷ Βασιλάκη). Καλῶς
 ἤλθατε ἀφεντικό μου ! καλῶς ἐκοπιάσατε...

ΒΑΣ. (στρεφόμενος). "Ω, 'Αντώνη εσύ είσ' εδῶ ;..."

ΣΤΑΜ. (καθ'ἑαυτήν). Καλέ αυτός μου εἶπε τὴν καταλήθεια. Νὰ ποῦ γνωρίζονται κι' ὄλας ;...

ΑΝΤ. Ναί εἰδῶ ἀφεντικό μου ! καί μακαρίζω τὸν ἑαυτό μου 'πού ἀπ' τὸ ἕνα καλὸ σπῆτι μ' ἔριψε ἡ τύχη στὸ ἄλλο, καί τώρα βρίσκουμαι ἀνάμεσα καί στὰ δύο !...

ΣΤΑΜ. (ἰδίᾳ βλέπουσα τὸν Βασιλάκη). Τι ὄμορφο παλληκάρη ! ποῖο τᾶχα νᾶναι τὸ γυάλινο ἀπὸ τὰ δύο !!...

ΑΝΤ. Καί πῶς εἶναι ὁ κύριος πατέρας σου, ἡ μαμάκα, τ'ἀδέρφια, ὄλοι καλὰ ;...

ΒΑΣ. Καλὰ, καλὰ ! ὁ πατέρας κάποτε παραπονιέται... τὸν ζέρεις ;...

ΣΤΑΜ. (ἰδίᾳ). Καί ἡ μάνα καί τ'ἀδέρφια... μωρὲ γαμπρὸ ποῦ θὰ τὸν κάνουμε! ἀμ' δὲν πέραμε κανένα ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο!

ΒΑΣ. Καί ὁ κύριος εἰδῶ... αἱ κυρία ;... πῶς εἶναι ;...

ΑΝΤ. Καλὰ, καλὰ κύρ Βασιλάκη μου! ἐβήγκαν ἀπὸ τὸ πρῶτ' καί πᾶνε γιὰ τὴν εὐγενεία σας στὸν Περαιά !... Καί νὰ 'δῆς τὸ χάρι ποῦ ἐνῶ θὰ ἐρχόσαστε σεις, ἐκείνοι θὰ πηγαίνανε !...

ΒΑΣ. Αἶ, μ'αὐτὸ μὲ λυπεῖ !... νὰ κοπιᾶσουν ἐπὶ ματαίῳ !...

ΑΝΤ. Καλὲ τί νὰ κοπιᾶσουν, ποῦ ἐκεῖ νοὶ δὲν ἐβλεπαν τὴν ὥρα ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ νὰ ξεμερώση... ἡ κοκονίτσα μας μάλιστα πετοῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ της... τώρα, ἔλεγε, τὸ βαπόρι θὰ φύγη ἀπὸ τὴ Σύρα, τώρα θὰ εἶνε ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν Τῆνο, τώρα θὰ κοντοζυγῶνη στὴν 'Αντρο.

ΒΑΣ. Ἡ καυμένη, ἡ καυμένη (μισακούρμενος) πόσον θὰ μὲ ἀγαπᾷ !...

ΑΝΤ. Σὲ ἀγαπᾷ λέει! καλὲ χάνουν τὸ νοῦν τους ὄλοι γιὰ τὴν εὐγενεία σου !... ὅταν ἐλάβαμε τὸ γράμμα πῶς ἐρχεσθε γιὰ τὸ γάμο, ὁ γέρος ἀπὸ τὴ χαρὰ του ἐρίλους τὴ γυναικὰ του, τὴν κόρη του, ἐμένα καί τὴ Σταμάτα ! ἀμ' ἡ γραιά... τέλος πάντων τί νὰ σοῦ 'πῶ ! ἔχεις νὰ βαρεθῆς κύρ Βασιλάκη μου, μὲ τὴν ἀγάπη ποῦ θὰ σοῦχουν αὐτοὶ οἱ χριστιανοί... θὰ σ' ἔχουν στάξει ὁ θεὸς καί μὴ βρέξει !... θὰ σὲ κυττάζουν ἀδιάκοπα μὲς' τὰ 'μάτινα... (ἀκούεται θόρυβος). Νὰ αὐτοὶ θὰ εἶναι !...

Σκηνὴ Δ'

Πέτρος, Κατερίνα, Μαθίλδη.

ΠΕΤΡ. (ἐξῶθεν ἀκούμενος). Ποῦ εἶναι;

ΚΑΤ. Καλὲ πότε ἦλθε ;...

ΜΑΤ. Τί κρίμα νὰ μὴ συναντηθῶμεν.

ΠΕΤΡ. εἰσπυρόμενος περιχαρῆς). Ἰδοὺ αὐτός... ὡ κύριε Βασιλάκη (τὸν ἐναγκαλιέται ἐνῶ οἱ ἄλλοι τὸν περικυκλοῦν μετ'ἀγάπης). Φαντάσου, ὅτι ἅμα ἐφθάσαμε εἰς τὸν Πειραιᾶ, μοῦ εἶπαν ὅτι τὸ ἰδικόν σας ἀμάξι εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ μισῆς ὥρας !...

ΚΑΤ. Ναί, ναί καλὲ... (θωπεύει αὐτὸν) πῶς ἐσκάσαμε, ἐμεῖς νὰ κατεβαίνομε καί σεις ν' ἀνεβαίνατε !...

ΑΝΤ. (περιχαρῆς) ὅταν μαγγανοπήγαδο...

ΜΑΤ. Καί ἐκάματε καλὸ ταξίδι ;...

ΒΑΣ. Ἐξάιρετον ! ἐξάιρετον ! μόνον ὅτι ἀργοπορήσαμε ὀλίγον...

ΚΑΤ. Ἀργοπορήσατε ;

ΒΑΣ. (φιλομειδῆς). Αἶ, ὅταν ἐρχεται κανεὶς πρὸς τὴν μνηστὴν του !..

ΑΝΤ. (ὡς ἄνω μονολογῶν...). Χωρατεῖς ; τοῦ καυμένου θζγινε τὸ μάτι του γαρίδα.

ΠΕΤΡ. (ὅστις μόνος ἤκουσε). Μὴ λὲς ἀνοησίας... (τῷ Βασ.) ἐφθάσατε τουλάχιστον ἕως εἰδῶ μὲ ἄνεις ; ἐφέρατε τὰ πράγματά σας ;...

ΒΑΣ. Ναί, ναί... ὄλη. τὰ πράγματά μου τὰ ἀφῆκα στὸ ξενοδοχεῖο...

ΠΕΤΡ. Τι, τί; Καλὲ τὸ δωμάτιόν σου εἶν' εἰδῶ ἕτοιμο καί σὲ περιμένει... τί θὰ 'πῆ ξενοδοχεῖον ;...

ΑΝΤ. Τί θὰ 'πῆ ;...

ΒΑΣ. Ὅπως δὴποτε, προτοῦ νὰ γίνῃ ὁ γάμος... ἔπειτα...

ΠΕΤΡ. Πὲς πῶς ἔγινε τί λόγια εἶν' αὐτά...

ΒΑΣ. Δὲν ἦθελα νὰ σὰς φέρω καί ἐνόχλησιν...

ΠΕΤΡ. Καμμίαν !

ΑΝΤ. Καμμίαν !

ΠΕΤΡ. Καλὲ νὰ στείλωμεν νὰ φέρωμεν ἀμέσως τὰ πράγματά σας.

ΑΝΤ. Νὰ στείλωμεν !...

ΠΕΤΡ. Ἄντωνη !...

ΑΝΤ. Διατάξατε !...

ΠΕΤΡ. Τρέξε γρήγορα (ὁ Ἄντ. ὀρμᾶ ὅπως φύγη) μὰ σάσου νὰ σοῦ 'πῶ πρῶτα τί θὰ κάμης !

ΑΝΤ. Καλὲ ἐμένα θὰ μοῦ 'πῆτε τί θὰ κάμω ; ἐγὼ ἀνάστησα τὸν κύρ Βασιλάκη καί ξέρω τὰ χούγια του !...

ΠΕΤΡ. Ναί! νὰ 'πᾶς λοιπὸν 'στὸ ξενοδοχεῖον (ὁ Ἄντωνης κινεῖ νὰ φύγη ἐκ νέου).

ΚΑΤ. Μὰ ποῦ πᾶς χριστιανέ μου ;

ΑΝΤ. Ἐγὼ ἀνάστησα τὸν κύρ Βασιλάκη καί ξέρω τὰ χούγια του !...

ΠΕΤΡ. Μὰ ποῖο ξενοδοχεῖον ;

ΒΑΣ. Ἐγὼ ἀνάστησα τὸν κύρ Βασιλάκη καί ξέρω τὰ χούγια του !...

ΑΝΤ. Τῆς Ἀττικῆς... ἐμένα θὰ μοῦ 'πῆς γιὰ ξενοδοχεῖα ;

ΒΑΣ. Ἄλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ πᾶμε μαζύ ! πρέπει νὰ ἐξηγηθῶ στὸ ξενοδοχεῖο... καί ἔπειτα ἀνάγκη νὰ πρερυσκοῦμαι κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν πραγμάτων.

ΠΕΤΡ. Ὅπως ἀγαπᾶτε. Λοιπὸν Ἄντωνη ἀκολούθησε τὸν κύριον Βασιλάκη, καί κυττάζε νὰ μὴ συμβῇ καμμία ζημία.

ΒΑΣ. Λοιπὸν ἐμεῖς πηγαίνομεν.

ΑΝΤ. Ἐμεῖς πηγαίνομεν.

ΜΑΤ. (ὡς ἄπερχονται). Μὴν ἀργήσετε...

ΑΝΤ. Καλὲ ποῦ ν' ἀργήσωμεν... ἐγὼ πὲς πῶς ἐγύρισα κι' ὄλας !...

ΠΕΤΡ. Ἐλα τώρα φύλαρε! κάμε γρήγορα.

ΒΑΣ. Καί ἀρεθὸν (ἀπερχονται).

ΟΛΟΙ. Σὲ περιμένομεν γρήγορα !...

Σκηνὴ Ε'

ΠΕΤΡ. Ἐξάιρετος νέος! πολὺ μοῦ ἀρέσει! σεμνός, καλοαναθεραμμένος καί...

ΚΑΤ. Πολὺ ὄμορφος !

ΜΑΤ. Καί τί καλὸς μαμάκα μου, τί καλὸς ποῦ φαίνεται.

ΠΕΤΡ. Ὡ ναί κάλλιστος νέος, κάλλιστος! πολὺ μοῦ ἀρέσει...

ΚΑΤ. Ἡ Μαθίλδη μας θὰ εἶναι εὐτυχισμένη μὲ αὐτὸν τὸν νέον...

ΜΑΤ. Ὡ, ναί ! θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νομιζῶ...

ΠΕΤΡ. Καλὲ τί νομιζεῖς ;... ἡ καλὴ ἡμέρα ἀπὸ τὸ πρῶτ' φαίνεται... δὲν εἶδες τί συμπεριφορὰ, τί τρόπον, τί εὐγένεια αἰσθημάτων... ἄ, ὁ ἐξαδελφός μας πολυτιμότερον γαμπρὸν δὲν ἠδύνατο νὰ μᾶς εὕρη. "Ἄς εἶναι... ὅταν θὰ τὸν γνωρίσωμεν περισσότερον θὰ τὸν ἐπιτιμώσωμεν καλλίτερον μὰ πολὺ καλλίτερα !... Τώρα πηγαίνατε νὰ τακτοποιήσετε μέσα... νὰ ἡσυχάσετε ὀλίγον καί ὅταν ἐπανέλθῃ τὸν ἀπολαμβάνομεν ἀνετώτερον (ἐνῶ ἀπέρχονται ἡ Κατ. καί ἡ Μαθίλδη) Πολὺ μοῦ ἀρέσει αὐτός ὁ νέος! ναί, ναί, πολὺ μοῦ ἀρέσει...

Σκηνὴ ΣΤ'

ΠΕΤΡ. Ὁ γάμος μῆς κόρη εἶναι πολὺ δύσκολον πράγμα σημεριν... ἀλλ' εἶναι πολὺ δυσκολότερα ἡ εὐτυχία τῆς νομφουμένης κόρης... περὶ τῆς Μαθιλδῆς μας ὅμως, δύναμαι ἐκ τῶν προτέρων νὰ εἶμαι ἡσυχος... ἡ ἀγαθὴ τῆς καρδία καί ἡ ἐπιμελημένη ἀνατροφή τὴν ὁποίαν τῆς ἐδώκαμεν μᾶς ἐγγυῶνται περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς !... ἔπειτα ὁ νέος τὸν ὁποῖον ὑπανδρεύεται εἶναι ἐξάιρετος! ἄ, ναί πολὺ μοῦ ἀρέσει αὐτός ὁ νέος (ἐν συγκινήσει) μόνον ἡμεῖς θὰ εἰμεθα δυστυχεῖς ποῦ θὰ τὴν χάσωμεν !... (συμπλέκει τὰς χεῖρας καί νεύει κάτω τὴν κεφαλὴν)...

Σκηνὴ Ζ'

ΣΤΑΜ. (ἥτις εἰσέρχεται ἐπισκοποῦσα πέριξ). Θὰ τῷμαθε κ' αὐτὸς ὁ κηκορίζικος... καί τὸ συλλογίζεται ὅταν τὸ γουρουνὶ ποῦ θὰ τὸ σφαζοῦνε !... θὰ τοῦπε τὰ πάντα ὁ Ἄντωνη !... (τῷ Πέτρῳ) αἶ ! ἀφεντικό μὴ τὸ συλλογίζεσαι πιά... 'βρισκομεν ἄλλο καλλίτερον... ἡ κόρη νὰ ἦνε καλὰ,....

ΠΕΤΡ. (ἀνανεύων). Ἐοῦ εἶσαι Σταμάτα ; τί τρέχει ;...

ΣΤΑΜ. Λέω γιὰ τὸν καινούργιο γαμπρό... πῶς κι' ἂν τὸν διώξετε δὲν πειράζει !... κάνομε ἄλλοτε μὴ συλλογίζεσθε !...

ΠΕΤΡ. (μετὰ θυμοῦ). Τί λέγεις, χαμένη! τί φλυαρίες εἶναι αὐταῖς ;

ΣΤΑΜ. Θελω νὰ σοῦ 'πῶ γιὰ τὸ γαμπρὸ ἀφεντικό, γιὰ τὸν κύρ Βασιλάκη.

ΠΕΤΡ. Καί τί ἐνδιαφέρεσαι σὺ διὰ τὸν γαμπρὸν μου ;...

ΣΤΑΜ. Τί διαφέρομαι λέει; νὰ διώσωμεν στὴν κοκῶνα Μαθίλδη στραβὸ ζιθρωπο, νὰ σκλαβώσωμε τὸ κορίτσι ;

ΠΕΤΡ. (ἀναπηδῶν). Τι, τί, τί; πῶς ; φύγε ἀπ' ἐμπρός μου μωρή...

ΣΤΑΜ. Καλὲ ναί ἀφεντικό μου, ὁ κύρ Βασιλάκης εἶναι μονόματος !... ἔχει γυάλινο 'μάτι !

ΠΕΤΡ. (ὡς ἄνω). Τι, τί, τί ; γιὰλέ-

νιο 'μάτι; μονόματος;... γκρεμίσου από 'δω άχρεια!..

ΣΤΑΜ. Βρίσε με, δειρέ με, 'πές μου ότι θέλεις... εγώ τρώγω έδώ μέσα ψωμί, κχι χρωστάω νά κάμω τώ χρέος μου!... ό κύρ Βασιλάκης έχει 'μάτι γυαλένιο.....

ΠΕΤΡ. (έν άγανακτήσει). Μά πού, πώς, πότε έμαθες έσύ αύταις ταίς άνοη- σιαίς; ποιός σου τής ειπε;

ΣΤΑΜ. Μού τά ειπε... νά μου τά ειπε ό 'Αντώνης.

ΠΕΤΡ. (άναπηδών) ό 'Αντώνης;... μπά τόν φλύαρον, μπά τόν τιποτένιο!..

ΣΤΑΜ. Μπορεί νά είναι τιποτένιος, μπορεί νά είναι φραφλατάς, μά άγαπάει τώ σπῆτι σάν έμένα και μου τά ειπε νά σάς τά πώ!..

ΠΕΤΡ. Και πού ζεύρει ό 'Αντώνης ήληθία!

ΣΤΑΜ. 'Εκείνος δέν ζέρει; τί λές άφεντικό μου; ό 'Αντώνης έκαμε στό σῆτι τού κύρ γαμβρού σας στή Σύρα χρόνια, κχι δέν τούς ζέρει... .

ΠΕΤΡ. (οιονεί συνεργόμενος) 'Αλή- θεια, αλήθεια, ήτο υπηρέτης, μου τώ είχε πει ήλλοτε.. (ώσει καταληθής υπό αι- ρνιδίου σκέψεως) "Α!... δι' αυτό ειπε πριν, έγεινε τώ μάτι του γαριόδα... .

ΣΤΑΜ. Και βίβαια, έν είχε δύο, θά έλεγε γαριόδες!.. Και ζέρει ό 'Αντώνης... και ζέρει και ήλλα πολλά!

ΠΕΤΡ. (μεθ' όρμηής) σάν τί, σάν τί ζέρει ακόμα!..

ΣΤΑΜ. Νά, ζέρει πώς ή φαμίλια πού θζμπει ή κοκονίτσα μας είναι όλη σακά- τικη!..

ΠΕΤΡ. (έν έκστάσει) σακάτικη;!!!

ΣΤΑΜ. Σακάτικη, ναίσκε!.. ό πα- τέρας έχει ρευματισμούς, ή μάνα έχει ύδροπικειαν, τώ ένα παιδιό είναι ραχητικό, τώ ήλλο ήληθορο! και..

ΠΕΤΡ. ('Υποτρέμων) ώ δυστυχία! ώ συμφορά μου!.. Και σου ειπε όλα αυτά ό 'Αντώνης;..

ΣΤΑΜ. 'Ο 'Αντώνης μαθίς!.. 'Αμ' τί; ήθελες, τού λόγου σου νά τά βγάλω από τώ κεφάλι μου;

ΠΕΤΡ. Και για τώ Βασιλάκη σου τά ειπε ό 'Αντώνης;

ΣΤΑΜ. Και ό 'Αντώνης και ό ίδιος ό κύρ Βασιλάκης.

ΠΕΤΡ. (έκπλαγείς) Πώς; ό ίδιος, ό ίδιος ειπε πώς έχει γυαλένιο μάτι;

ΣΤΑΜ. Νά, καθώς έμπῆκε' προήτερα στό σῆτι, άπάνω πού μου τάλεγε ό 'Αν- τώνης «'Εγώ βρέ, λεί, κυττάζοντας όξω θά τ'έχε με τίποτα λούστρους πού τούρε- ραν τά πράγματα με τίποτα έλεινούς... ζέρω κ' έγώ. 'Εγώ βρέ τούς λεί έγω ένα μάτι μά δέν θά με γελάσετε!.., ύστερα μ'ας είδε έξαφνα και κατακοκκίνησε.

ΠΕΤΡ. Πώ, πώ, πώ!.. Και βίβαια ή φράσις του αῆτη συνδυαζόμενη με τή γα- ριόδα τού 'Αντώνη, δέν άφίνου καμμιά άμφιβολία!.. 'Ω δυστυχία μου! φω- τιά πού ήθελα νά βάλω στό σῆτι μου... και τώρα τί νά κάμω... .

ΣΤΑΜ. Νά κάμετε τά μάτια σας τέσ- σαρκ και νά διώξετε αυτόν πού ήλθε με

τώ ένα του τώ γυαλένιο νά μ'ας βάλη τά γυαλιά όλωνώνε δωμέσα.

ΠΕΤΡ. 'Εσκοτίσθη ό νούς μου!.. τώ αίμα μου άνεβαίνει στό κεφάλι μου θά μου έλθη άποπληξία!.. δέν έχω τήν δύναμιν ούτε νά σκεφθώ κ'έν!.. (λαμβάνει τήν κεφαλήν του μεταξύ τών χειρών του) πῆ- γαινε γρήγορα νά φωνάξης τής γυναικός μου!..

"Επεται τώ τέλος

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΚΩΜΩΔΙΑ

3.

Α. Ι. ΚΟΚΚΟΥ

ΤΟ ΓΙΑΛΕΝΙΟ ΜΑΤΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ	ΜΑΤΙΛΔΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΣΤΑΜΑΤΑ

(συνέχεια ἴδε προηγ. ἀριθμὸν).

Σκηνή Η'.

ΠΕΤΡ. Ἴδου μαύρη τύχη!... νὰ ἔχης μία κόρη νὰ τὴν ἀνατρέφης μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιάς σου, νὰ τὴν περιβάλης μὲ ὄλην σου τὴν στοργὴν μὲ ὄλην σου τὴν λατρεία, νὰ κάμης πᾶσαν δυνατὴν οικονομίαν διὰ νὰ τὴν προικίσῃς, ὅπως καταστήσης ἄνετον τὸν συζυγικὸν τῆς βίον... καὶ ὕστερον ἀπὸ τόσους κόπους, ὕστερον ἀπὸ τόσας θυσίας, νὰ τὴν ζευγαρώσῃς μὲ ἓνα μονόφθαλμον!... μὲ ἓνα ὁποῖος ἔχει (μὲ κωμικὸν κλαυθμηρισμὸν) γιαλένιο μάτι... Καὶ τώρα πῶς νὰ τὸν κάμωμεν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡμεῖς γαμβρόν σημειωμένον δὲν θέλομεν!... γαμβρόν μὲ γιαλένιο μάτι δὲν ἐννοοῦμεν νὰ κάμωμεν!... (ποσῶς). Καλὲ τί θὰ 'πῆ αὐτό; θὰ τοῦ τὸ 'πούμε παστρικά καὶ ξάστερα!... «Πῶς ἐτολμήσατε κύριε Βασιλάκη, νὰ παρουσιασθῆτε ὑποψήφιος γαμβρός, ἐν ᾧ εἶσθε μονόφθαλμος; παραλαβόντες λοιπὸν τὸ γιαλένιο σας μάτι ἀπέλθετε»...

Σκηνή Θ'.

ΚΑΤ. (εἰσέρχεται περίλυπος καὶ κάτω νεύουσα).

ΠΕΤΡ. Καλὲ εἶδες ἐκεῖ Κατερίνα μου συμφορὰ ποῦ πάθαμε;...

ΚΑΤ. Τὶ δυστυχία, τί δυστυχία!... Καλὰ ἐγὼ εἶχα ἓνα προαίτημα ὅτι ἡ μεγάλη μου γαμὰ δὲν θὰ μούβγαινε σὲ καλὸ; ἀλλὰ ποῦ νὰ φαντασθῶ πάλι...

ΠΕΤΡ. Ποῦ νὰ φαντασθῆ κανεὶς ὅτι ποῦ θὰ εἶχε τὸ ἓνα μάτι γιαλένιο!... καὶ ἡ κόρη μας τί λέγει;

ΚΑΤ. Εἶναι ἀπαρηγόρητος!... Δὲν μπορεῖ νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τῆ λύπη τῆς!... τὸν ἀγαποῦσε κι' ὄλας... ὅπως τῆς τὸν εἶχαμε παραστήσει κι' ἐμεῖς.

Σκηνή Ι'.

(Ματίλδη καὶ κατόπιν Σταμάτα).

ΠΕΤΡ. (ἐν συγκινήσει). «Ἐλα, ἔλα, κόρη μου! μὴν ἀπελπίζεσαι!... τὰ πράγματα θὰ διορθωθοῦν».

ΣΤΑΜ. Καλὲ ποῦ νὰ διορθωθοῦν; τὸ γιαλένιο μάτι διορθώνεται ποτέ;

ΚΑΤ. (μετὰ θυμοῦ). Σιώπαινε καὶ σύ, γελοία!... (τῆ κόρη τῆς). Ματίλδη μου συμπάθεις πρὸς τὸν Βασιλάκη;

ΜΑΤ. Ναι μητέρα μου τὸν συνεπάθουν καὶ τόσον ὅπου δὲν πιστεύω ὁ ἄνθρωπος αὐτός νὰ ἔχη τοιοῦτον ἐλάττωμα!...

ΚΑΤ. Καλὰ; τώρα ποῦ θάρρη ὁ ἄν-

τώνης τὸν βωτάτε... ὕστερα θὰ σὰς τὸ 'πῆ καὶ ὁ ἴδιος!... δὲν 'μπορεῖ νὰ τὸ κρύψῃ.

ΜΑΤ. 'Α, ὄχι πατέρα! δὲν θέλω νὰ προσβάλωμεν τὸν ἄνθρωπον τόσον σκληρῶς, τόσον ἀσπλαγχνῶς!... προτιμῶ νὰ προέλθῃ ἡ ἀφορμὴ τῆς ρήξεως ἀπὸ ἡμᾶς... προτιμῶ...!

ΣΤΑΜ. Νὰ τοῦ 'πούμε πῶς ἔχεις τοῦ λόγου σου τὸ γιαλένιο μάτι; αὐτὸ μὰς ἔλειψε!...

ΚΑΤ. Αἶ, σιώπα! αὐθάδης!... εἶσαι ἀνυπόφορος, φύγε ἀπ' ἐδῶ!... φύγε.

ΠΕΤΡ. Πήγαινε μέσα σ' τὴν ἐργασίαν σου.

ΣΤΑΜ. (ἀπέρχεται μουρμουρίζουσα ἀκαταπαύστως).

Σκηνή ΙΑ'.

Καὶ ὅμως πατέρα, ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ μὴν πιστεύω.

ΚΑΤ. Αἶ, παιδί μου καὶ σύ!... μὴν εἶσαι περίεργη!... ξέρω... σὲ κάνει καὶ ἡ συμπάθειά σου... μὰ ἐκεῖνο φαίνεται... θὰ φανῆ... Νὰ τώρα ὁ κύριος Βασιλάκης ὅπου κι' ἂν ἴναι ἔρχεται... ὅταν θὰ καθήσωμε στὸ τραπέζι, προσέχουμεν ὀλίγον καὶ θὰ τὸ ἀνακαλύψωμεν τὸ γιαλένιο μάτι μένει πάντοτε ἀκίνητο; θὰ τὸ διακρίνωμεν!

ΠΕΤΡ. Τὶ ἀποτρόπαιον!

ΜΑΤ. 'Ἄλλ' ἂν μὰς ἐννοήσῃ...

ΠΕΤΡ. Αἶ, μὰ θὰ τὸν κυττάζωμε μὲ τρόπο; ἔπειτα εἶναι καὶ πολλὸ φυσικὸν τὸν μέλλοντα σύζυγον τῆς Ματίλδης μας (ἡ Ματίλδη ἀναστενάξει) νὰ τὸν κυττάζωμεν 'στὰ μάτια! (φωναίξει) Σταμάτα, Σταμάτα!...

Σκηνή ΙΒ'.

ΣΤΑΜ. Διατάξετε;

ΠΕΤΡ. Νὰ εἰσάξωμε τὸ τραπέζι; ἐμεῖς πηγαινομεν μέσα, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος Βασιλάκης, μὰς εἰδοποιεῖς (ἐν ᾧ ἀπέρχεται) καὶ πρόσχε μὴν εἰπῆς καμμιά ἀνοησία!...

ΣΤΑΜ. Πολὺ καλὰ κύριε!... θὰ κάμω ὅπως μοῦ εἶπατε (φρυγούσα) ὡς φαίνεται θὰ τὸ μετανόησαν... θὰ τὸν κάνουν γαμπρὸ καὶ μὲ τὸ ἓνα μάτι!... τί μὲ μέλλει ἐμένα; βγάλτε τὰ μάτια σας καὶ βάλτε ἐσεῖς γιαλένια.

Σκηνή ΙΓ'.

ΑΝΤ. (ἀσθμαίνων). Κατακουράσθηκα! ἔχει καὶ τόσα πράγματα ὁ εὐλογημένος... ἔπειτα κοφφίνια μὲ φρούτα, κοφφίνια μὲ κίτρα, κοφφίνια μὲ τυριά, ἀρχοντόσπιτο!

ΣΤΑΜ. (μυστηριωδῶς). Ἐσέρις; τάπα ὄλα τῶν ἀφεντῶν!...

ΑΝΤ. Ποιὰ;

ΣΤΑΜ. Γιὰ τὸ γιαλένιο μάτι...

ΑΝΤ. (ἀναπνῶν). Τὶ λὲς βρὲ Σταμάτα;

ΣΤΑΜ. (ζωηρῶς). Νὰ μὲ κάψῃ ὁ σταυρός!...

ΑΝΤ. Μὰ ἐγὼ εὐλογημένη μου...

ΣΤΑΜ. Μοῦ 'πες νὰ μὴν τὰ 'πῶ...

ΑΝΤ. Ὅχι; βρὲ ὄχι!... ἐγὼ σοῦ χωράτεψα...

ΣΤΑΜ. (εἰρωνικῶς). Ἄστα αὐτὰ ἄστα ἄλλου!...

ΑΝΤ. Βρὲ μὲ τὰ σωστά σου 'πῆγες νὰ 'πῆς;...

ΣΤΑΜ. Σοῦ λέω πῶς τάπα ὄλα καὶ ὁ γάμος (νεύει διὰ τῆς χειρὸς ἀρνητικῶς) γιόκ!...

ΑΝΤ. Τὶ λὲς βρὲ ξεκουτιασμένη;

ΣΤΑΜ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω 'γὼ!...

ΑΝΤ. Μωρὲ ὁ κύρ Βασιλάκης τάχει δεκατέσσαρα!

ΣΤΑΜ. Αὐτὸ θὰ τὸ 'δούμ' τ' ἀφεντικὰ δὲν θὰ ξεκολλήσουν τὰ μάτια τους ἀπὸ τὸ γιαλένιο του τώρα 'ς τὸ τραπέζι; ποῦ θὰ μὰς πάη...

ΑΝΤ. Μωρὲ σοῦ χωράτεψα! πῶς νὰ σοῦ τὸ 'πῶ σοῦ χωράτεψα νὰ στραβωθῶ...

ΣΤΑΜ. Τὸ ξέρω! βάνεις καὶ σύ γιαλένιο;... βρὲ μαγκούφη ποιανοῦ τὰ λὲς αὐτὰ; σὲ πλήρωσε στὸ δρόμο πούσατε μαζὶ καὶ θίλεις τώρα νὰ γυρίσεις φύλλο;

ΑΝΤ. Βρὲ τί φύλλο καὶ ξεφύλλο...

ΣΤΑΜ. Ἐλα, ἔλα, σῶπαινε τώρα!... Τὸ ψωμί ποῦ 'φαγες στὸ σπῆτι τοῦ κύρ Βασιλάκη τὸ χώνεψες!... τὸ ψωμί ποῦ τρῶς ἐδῶ ζῦσε τὰ δόντια σου νὰ τὸ βρῆς...

ΑΝΤ. Βρὲ Σταμάτα!

Σκηνή ΙΔ'.

ΒΑΣ. Οἱ κύριοι...

ΣΤΑΜ. (ἰδίᾳ). Νὰ καὶ ὁ ἀόμματος... δὲν εἶν' ἐδῶ τ' ἀφεντικὰ χριστιανέ μου! ὁ θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ! (τῷ Βασίλ.) Ἐδῶ εἶσαι κύριε Βασιλάκη! περιμένετε 'λίγο; τρέχω καὶ τοὺς φωναίω!

Σκηνή ΙΕ'.

ΒΑΣ. Καὶ εἶναι λοιπὸν λαμπρὰ ἡ κούρια σου Ἀντώνη;

ΑΝΤ. Λαμπρὰ καὶ λαμπρὰ. μὰ σάματις κ' οἱ ἄλλοι πᾶνε 'πίσω!... δὲν θὰ 'ξέρις ὁ καθέννας τί νὰ σοῦ κἀνῆ. θὰ σὲ κυττάζουμε ὄλοι στὰ μάτια, ὅπως σοῦπα καὶ πρὶν...

Σκηνή ΙΣΤ'.

(Πέτρος, Κατερίνα, Ματίλδη).

ΠΕΤΡ. Πῶς ἀργήσατε τόσον φίλτατε; σὰς ἐπαναβλέπομεν εὐχαρίστως... αἶ, δὲν καθήμεθα 'ς τὸ τραπέζι... (κάθηται) θὰ ἐκουράσθητε ὑποθέτω (κυττάζων αὐτὸν ἀσκαρδαμικτεῖ), ἀλλ' ἐδῶ ἐλπίζω νὰ ξεκουρασθῆτε...

ΒΑΣ. Ὡ βεβαίως! μόνον ὅταν σὰς βλέπω ξεκουράζομαι.

ΣΤΑΜ. (ἰδίᾳ). Ἄμ ποῖόν νὰ πρωτοδῆς ἐκακομοῖρη μου μ' ἓνα μάτι...

ΠΕΤΡ. (πλησιαζὼν καὶ βλέπων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς). Καὶ οἱ γονεῖς εἶναι ὄλοι καλὰ... δὲν ὑποφέρουν πλέον...

ΒΑΣ. Ἀηλιάδῃ! ποτέ δὲν ὑπέφεραν...

ΣΤΑΜ. (ἰδίᾳ μετ' ἐκπλήξεως) αὐτὸς δὲν εἶναι μόνον στραβὸς εἶναι καὶ ψεύταρος... καλὲ ὁ πατέρας του εἶναι τοῦ θανατᾶ...

ΒΑΣ. Ὁ πατέρας μου μόνον ὀλίγο παραπενοῖται!...

ΚΑΤ. (βλέπουσα αὐτὸν ὡς ὁ Πέτρος). Καὶ οἱ ἀδελφοὶ σας εἶναι ὕγιεις;

ΒΑΣ. Ὑγιέστατοι.

ΑΝΤ. Ὑγιέστατοι, ὕγιέστατοι...

ΣΤΑΜ. (ιδίω). Καί ραχητικοί !...
ΑΝΤ. Σκάσε νά μή σου σπάσω τά πλευρά...

ΣΤΑΜ. Πόσα σου 'δωκε δικόλου πόσα πέρνει !...

ΠΕΤΡ. Οί άδελφοί σας δέν ήσαν ποτέ άσθενεϊς ;

ΒΑΣ. Ποτέ' αλλά τί έρωτήσεις είν' αύται !... δέν έννοώ !...

ΜΑΤ. (αίσθηματικώς). "Όχι φίλε μου, μήν παρεξηγής τόν πατέρα !... αγαπώμεν τόσον πολύ τήν οικογένειάν σου !

ΚΑΤ. (ώς άνω), "Αλλά και δέν είσθε υγιέστατος... νά μή βασκαθήτε..."

ΑΝΤ. "Υγιέστατος, κοτσονάτος !..."

ΒΑΣ. (έν άπορίω ιδίω). Περιέργον !... πώς με κυττάζουν έτσι 'στά μάτια.

ΑΝΤ. (όστις ήκουσε). Δέν στάπα έγώ ; και πούσε ακόμα !...

ΣΤΑΜ (πλησιάζουσα τῷ Βασίλ, έν τῷ ένός μέρους πού τρώγει και διά τῆς χειρός ποιούσα σημεϊόν νέυει, όπως δοκιμάση τήν όρασίη του).

ΒΑΣ. (τῆ Σταμάτα). Εὐχαριστῶ δέν θέλω τίποτε.

ΑΝΤ. (τῆ Σταμάτα). Θά σου άστράψω καμμιά στά μούτρα, πού θά συχαίνεσαι νά τά θλίπης...

ΣΤΑΜ. Πού θά μου τόν πάη τὸ θῶλο τὸ γιαλένιο ;...

ΠΕΤΡ. (κυττάζων τὸν Βασ. ως άνω). Δέν τρώτε τίποτε θέλετε νά σάξικάμουν δυό αύγά μάτια ;

ΒΑΣ. (ιδίω). Περιέργον· πώς με κυττάζουν !...

ΣΤΑΜ. (ιδίω). Είδες πώς τάχασε άμα άκουσε μάτια ;...

ΚΑΤ. Ναι, ναι, θά φάτε δυό αύγά μάτια. Σταμάτα.

ΜΑΤ. Μά μητέρα πρότεχε κομμάτι..."

ΒΑΣ. "Όχι όχι, σάς παρακαλῶ, έφαγα άρκετά..."

ΣΤΑΜ. (ώς άνω ποιεί σημεϊα από τὸ άλλο μέρους).

ΒΑΣ. (τῆ Σταμάτα). Εὐχαριστῶ δέν θέλω !

ΣΤΑΜ. (ιδίω). Καλ' αυτός είναι θεόστραβος, κουλούκι !...

ΑΝΤ. Σταμάτα ! θά σέ καταχειρίσω.

ΠΕΤΡ. (βλέπων ως άνω άσκαρδαμικτεί) Ναι, ναι' νά φάτε ένα αύγὸ μάτι.

ΣΤΑΜ. (δυνατά). Και τῶλλο γιαλένιο !
ΑΝΤ. (τύπτων αὐτήν). Και τὸ τρίτο καγιανῶ... κανάγια..."

ΣΤΑΜ. Τί χυπῆς βρέ μαγκούφη ; θά τοῦ δώσωμε τὸ κορίτσι για νά τόνε σέρνη στούς όρμούς σαν διακονιάρη ;...

ΒΑΣ. (έγειρόμενος αποτόμως). Μά τέλος πάντων τί συμβαίνει ; εῴσατέ μου νά έννοήσω !...

ΠΕΤΡ. (έγειρόμενος). Τὸ γιαλένιο είναι τὸ δεξιόν !... έπέσιθμεν' (τῷ Βασ.) άρ κεί κύριε !...

ΚΑΤ. (έγειρομένη ώσαύτως). Τὸ γιαλένιο είναι τὸ άριστερόν' δέν έχω άμφιβολίαν' άρκει κύριε..."

ΑΝΤ. Πα νά 'πῆ και τά δυό είναι γιαλένια' (τῷ Βασιλάκη) άρκει κύριε !...

ΒΑΣ. Βεβαίως παρεξηγήσής τις συμβαίνει ή... φρενοβλάβεια.

ΣΤΑΜ. (ιδίω). Νά τα μας !... τώρα θά μάς περάση και για τρέλλους' (τῷ Βασ.). Τὸ σπῆτι αὐτὸ, κύριε, είναι τιμημένο και φρόνιμο και άνοιξε (ύψουσα τὸν δείκτην μόνον τῆς δεξιῆς χειρός) τά μάτια σου νά τὸ 'δῆς.

ΜΑΤ. (μετά θυμοῦ). Σιώπα αὐθαδέστατη !... Κύριε Βασιλάκη, συγχωρήσατέ μας· παρεξηγήσεις φοβερά συμβαίνει εἰδῶ εἰς όλους μας !...

ΒΑΣ. (μετά παθους). Έξηγήσατέ μου έξηγήσατε, σάς ικετεύω !...

ΜΑΤ. Δέν εἰζέυρω πῶς έν τῷ οἴκῳ μας διεδόθη ότι έχετε ... (γελᾷ ένῶ τὸν βλέπει προσεκτικώς).

ΒΑΣ. "Ότι έχω ! μά λέγετε λοιπόν !... έννοεῖτε και σῆς νά παίξητε ;

ΜΑΤ. "Όχι, όχι, φίλτατέ μου, αλλά τὸ πρᾶγμα εἶνε τόσο άστεϊον !...

ΒΑΣ. Τούναντίον τείνει πρὸς λύσιν τραγικωτάτην.

ΜΑΤ. "Όχι δά... τὸ πιστεύετε ;... διεδόθη λοιπόν εἰς τὸν οἶκόν μας, και όλοι τὸ πιστεύουν, ότι τὸ ένα σας μάτι είναι (γελᾷ ως άνω)...

ΑΝΤ. Γιαλένιο, άδελφέ..."

ΠΕΤ.-ΚΑΤ. Γιαλένιο μάλιστα... ίδου ότι τὸ εἶπε και ένώπιον όλων μας.

ΣΤΑΜ. Μποροῦσε νά κάμη και διαφορετικά ;

ΒΑΣ. Γιαλένιο μάτι; έγώ; (βλέπων έν περιτροπῆς όλους ξεκαρδίζεταί γελῶν).

ΜΑΤ. (Γελᾷ ώσαύτως).

ΚΑΤ.-ΠΕΤ. (οἰζει παρασυσθέντες γελῶν ώσαύτως).

ΑΝΤ. (Γελᾷ βλακωδῶς) χι χι χι !... (τῆ Σταμάτα), Αὐτὸ θά 'πῆ μιὰ φορὰ πρωταπριλιά, νά γελῶν όλοι μ' εἰμένα ! ... σ' άρέσει;...

ΟΛΟΙ (πλήν τῆς Σταμάτας). Πρωταπριλιά ;

ΑΝΤ. Πρωταπριλιά μαθῆς !... "Έχει τρία χρόνια πού μου τήν καταφέρνει ή κυρά Σταμάτα· φέτος λοιπόν κι' έγώ τῆς τήν εσκάρωσα για καλά !... ή άλήθεια εἶναι πού με βοήθησε και τούτη ή εφημερίδα, νά διαβάστε την κύρ Βασιλάκη και θά καταλάβης' (δίδει τήν εφημερίδα και ὁ Βασίλ. άναγινώσκει μεγαλοφώνως) κλείνε κάπου κάπου τὸ ένα σου μάτι και άνοιγε τὸ άλλο για νά πιστέψη και ή Σταμάτα πῶς δέν έχεις κανένα γιαλένιο !... (μετά τήν άνάγνωσιν τῆς εφημερίδος) "Άμα λοιπόν διάβασα κ' έγώ αὐτήν την ψευτιά τῆς εφημερίδος, εἶπα νά τῆς τήν κολλήσω τῆς κυρά Σταμάτας, και τῆς εἶπα πῶς ὁ γαμπρός πού περιμένομε ὁ κύρ Βασιλάκης έχει τὸ ένα μάτι γιαλένιο..."

ΟΛΟΙ χα, χα, χά !...

ΑΝΤ. Και νά 'δῆς τὸ γούστο, πού όταν εἶδα πῶς τὸ ψέμμα 'πῆρε φωτιά, τῆς εἶπα πῶς τῆς εἶχα χαρατίψει, μά 'κείνη πού ; βρέ είναι ψέμμα, είναι χαρατὸ, τίποτε !...

ΟΛΟΙ γελῶν.

ΑΝΤ. Αὐτὸ θά 'πῆ πρωταπριλιά· νά σου τὸ φωνάζη έκείνος πού σέ γελᾷ και σὺ νά μή τὸ πιστέψης, κυρά Σταμάτα !... μ' έγέλασε; τρεῖς φοραῖς, σ' έγέλασα πάρολι και εἴμαστε κίτσι !...

ΟΛΟΙ (γελῶν) χά, χά, χά !

Σοῦ τήν σκάρωσα Σταμάτα
μά μή βγάλῃς ποῖά μηλιά,
αἱ γλυκιά μου μαυρομάτα
ήτανε πρωταπριλιά.

Πρὶν φορέση τὸ στεφάνι
ή χρυσή μας ή κυρά
μιὰ πρωταπριλιά ἄς κάνη
και μαζί μας μιὰ φορὰ.....

Μέσ' τὰ μάτια πού λατρεύει
τῆς Ματιλδης σου ή ψυχή
για φιλοξενιά γυρεύει
μιὰ θεσοῦλα μοναχί.
Κι' όταν θά τὰ φέρνω γύρα
μέ άτίλειωτα φιλιὰ
θά θυμοῦμαι πῶς σ' ἐπῆρα
μιὰ χρυσή πρωταπριλιά.